

Veileder for festivaler og større eller mindre arrangementer

For perioden 2024 – 2028

FORSLAG
Moss kommune

Veileder for festivaler

For perioden 2024 – 2028

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING.....	2
HVA AVGJØR OM DETTE ER EN FESTIVAL ELLER IKKE?.....	2
KRAV OG FORVENTNINGER TIL DEG SOM ARRANGØR.....	2
HAR DU TENKT PÅ FØLGENDE?.....	2
RISIKOVURDERING.....	3
INTERNKONTROLL.....	3
POLITIET KREVER:.....	3
MIB KREVER:.....	4
VAKTSELSKAPET FORVENTER:.....	4
SØKNADSPROSESS VED SKJENKING AV ALKOHOL.....	4
SÆRSKILTE BESTEMMELSER.....	5
FØR FESTIVALEN.....	5
ETTER FESTIVALEN.....	5
STØY.....	6
TILTAK HOS ARRANGØR ELLER PÅ ARRANGEMENTSSTEDET:.....	6
LEIE AV KOMMUNAL GRUNN.....	6
INNHold I SØKNAD.....	7
KRAV TIL DEG SOM ARRANGØR:.....	7
HVA KAN DU FORVENTE AV OSS?.....	8
KONTAKTER.....	8
LENKER.....	8

Innledning

Moss kommune har i samarbeid med Moss politistasjon, Øst politidistrikt, Mossregionen interkommunale brann og redning (MIB) og vektorbransjen laget en veileder for deg som skal arrangere festivaler og andre større arrangementer.

Hvis du skal arrangere en større eller mindre festival i Moss kommune, må du innfri flere betingelser. Veilederen inneholder retningslinjer du må oppfylle for å få tillatelse til å arrangere festivalen, i tillegg til råd og veiledning for å sikre en trygg gjennomføring av arrangementet.

Kommunen er opptatt av et sunt og bærekraftig næringsliv og uteliv, og vi jobber hele tiden ut fra mottoet *Like vilkår for alle*. Festivaler og større arrangementer underlegges de samme vilkår og retningslinjer som de faste bevillingene i kommunen. Vårt mål er at du skal gjennomføre din festival under forutsigbare rammer for deg og dine samarbeidspartnere.

Hva avgjør om dette er en festival eller ikke?

En festival kjennetegnes ofte på at det har et emne, for eksempel jazzfestival, litteraturfestival etc., men det er ikke selve navnet som avgjør om arrangementet kommer innunder denne veilederen. Alle større arrangementer, utstillinger, forestillinger og andre tilstelninger som avholdes i lokaler eller på områder som normalt ikke benyttes fast til slike arrangementer omfattes av disse retningslinjene. Det er likevel ikke størrelsen eller omfanget på arrangementet som har størst betydning, men det er risikoen forbundet ved å avvikle slike arrangementer som er avgjørende. Steder som har fast skjenkebevilling omfattes også av disse retningslinjene hvis stedet midlertidig skal endre sine skjenkevilkår på en slik måte at det må leies inn eksternt vakthold.

I utgangspunktet vil de aller fleste større arrangementer komme innunder denne veilederen. Er du likevel i tvil? Ta i så fall kontakt med kommunen og/eller politiet i god tid før arrangementet, og vi vil gi deg en avklaring.

Krav og forventninger til deg som arrangør

Som arrangør for et større arrangement eller festival har du et stort ansvar for sikkerheten til dine frivillige og for alle dine gjester. Vi forventer at du gjør ulike tiltak for at festivalen skal bli både trygg og vellykket.

- Alle som skal jobbe i barområdet under arrangementer/festivaler med skjenkebevilling skal ha gjennomført e-læringskurs i ansvarlig alkoholhåndtering. Link til kurset finner du her: [Ansvarlig alkoholhåndtering - Helsedirektoratet](#)
- Alle vakter må være godt synlige for alle
- Arrangøren skal være tilgjengelig for politi og MIB under hele festivalen
- Musikken må opphøre senest kl. 23:00, hvis ikke spesiell dispensasjon fra politiet er gitt

Har du tenkt på følgende?

Her finner du en oppramset liste over en del ting du må ha tenkt gjennom når du går i gang med forberedelser til din festival:

- Tillatelse fra grunneier
- Tillatelse fra politiet

- Tillatelse fra Moss interkommunale brannvesen (MIB)
- Vakthold fra ekstern aktør
- Sikkerhet/terrorfare
- Sanitet/sanitære forhold
- Inngjerding av skjenkeområdet
- Internkontroll
- Risikovurdering (ROS-analyse)

Risikovurdering

For alle arrangementer skal det gjøres en helhetlig risikoanalyse av arrangementet. Denne skal si noe om risikoen for ditt arrangement.

ROS-analyse er en systematisk fremgangsmåte for å beskrive og/eller beregne risiko og sårbarhet. Analysen utføres ved kartlegging av uønskede hendelser, samt årsaker til og konsekvensen av disse. En ROS-analyse gjør det mulig å kartlegge problemområder og finne tiltak for å redusere sannsynligheten for at uønskede hendelser skjer og reduserer konsekvensene når noe skjer.

Med risiko menes den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø og samfunnsviktige institusjoner. Risiko er et produkt av sannsynligheten for og konsekvensen av uønskede hendelser.

Internkontroll

God internkontroll gir enklere drift, tryggere ansatte og fornøyde gjester.

Alle skjenkesteder må ha et system og rutiner for å sikre at alkoholregelverket overholdes. Når du får skjenkebevilling for alkoholholdig drikk for ditt arrangement, må du også sørge for å ha en internkontroll. Det kan i særlige tilfeller gis fritak fra kravet om internkontroll for enkeltarrangementer, men hovedregelen er at det alltid skal føres internkontroll.

Arbeidet med internkontroll handler om å kartlegge utfordringer, utforme forebyggende tiltak og rutiner, og følge opp tiltak og rutiner under arrangementet.

Kravet til internkontroll innebærer at du som ansvarlig for arrangementet skal:

- Ha oversikt over krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven
- Ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven som gjelder for arrangementet
- Sørge for at alle frivillige og ansatte har tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å overholde kravene til gjennomføring av arrangementet
- Ha oversikt over hvordan arrangementet er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt
- Ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik
- Foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen

Politiet krever:

Politiloven § 11 sier følgende: «Den som vil benytte offentlig sted til demonstrasjon, opptog, møte, stand eller lignende, skal i god tid på forhånd gi politiet melding om dette». Krav til

søknad/meldeplikt for ulike typer arrangementer fastsettes videre i forskrift om politivedtekt, Moss kommune, Østfold §§ 7-1 og 7-2.

Dersom du skal arrangere et større arrangement eller festival på offentlig sted, må du levere søknad til politiet i god tid før planlagt festival/arrangement skal finne sted. Andre allment tilgjengelige arrangementer må også meldes inn til politiet i god tid.

Søknad/melding skal gis skriftlig og inneholde opplysninger om arrangementets formål, omfang, ansvarlig arrangør, tidspunkt, avviklingssted og de ordenstiltak arrangøren vil sette i verk.

Arrangementet kan søkes/meldes til politiet her:

[Arrangementer – Politiet.no](#)

MIB krever:

Den som er ansvarlig for festivaler, overnattinger og andre store arrangementer, skal i god tid i forveien melde til Mossregionen interkommunale brann og redning (MIB).

Dette gjelder dersom arrangementet avholdes i et byggverk eller på et område som normalt ikke benyttes til slike formål, jf. brann- og eksplosjonsvernloven § 7.

Eksempel på slike arrangementer kan være festivaler, konserter, utstillinger, forestillinger og overnattinger i andre byggverk (skoler, idrettshaller osv.) med mer.

Retningslinjer og skjema for innmelding av arrangementer finner du her:

[Skjemaer og retningslinjer - MOVAR IKS](#)

Vaktselskapet forventer:

Sikkerheten under et arrangement er ditt ansvar. Det anbefales at du tidlig i prosessen tar kontakt med vaktsselskapet som du vil benytte under ditt arrangement.

Du skal i samarbeid med vaktsselskapet lage et sikkerhetsplanverk i god tid før arrangementet eller festivalen skal avholdes. Dette for å få profesjonell bistand med sikkerheten under forarbeidet til arrangementet. Sikkerhetsplanen skal legges frem på møtebefaringen som avholdes i forkant.

En sikkerhetssjef/ansvarlig fra vaktsselskapet skal i tillegg være med i planleggingen og i møter med brann, politi og kommune.

Søknadsprosess ved skjenking av alkohol

Dersom du skal ha skjenking av alkohol under ditt arrangement, må du søke kommunen om skjenkebevilling for enkeltanledning (en enkelt anledning). Søknadsskjema finner du på kommunens hjemmesider.

Søknaden skal sendes til kommunen senest 8 uker før arrangementet. Dette for å sikre en god og forsvarlig behandling av din søknad, i tillegg til å gi deg muligheten til å rette opp i forhold som kanskje ikke er i orden på søknadstidspunktet.

Dersom det er flere aktører som skal skjenke alkohol på hvert sitt skjenkeområde, kreves det søknad fra hver enkelt aktør.

Som vedlegg til din søknad kreves følgende:

- Godkjenning/arrangementstillatelse fra politiet
- Kvittering for innmelding av arrangementet til MIB
- Godkjenning fra grunneier til omsøkt bruk av området
- Tegning av skjenkearealet med angitt sted for barområde
- Kopi av kontrakt med ansvarlig vaktelskap
- Kopi av internkontroll
- Kopi av risikoanalyse (ROS-analyse)

Særskilte bestemmelser

Dersom du skal ha en festival med skjenkebevilling, må følgende innfris:

- Alle over 18 år må merkes med eget armbånd.
- Barpersonalet skal ha gjennomført e-læringskurs i *Ansvarlig vertskap*. Kopi av kursbevis skal være tilgjengelig for kontrollmyndigheter under arrangementet.

Skjenkeområdet må inngjerdes på forsvarlig vis, slik at det ikke er mulig å forsere gjerdene.

I hovedsak innvilges kun alkoholgruppe 1 og 2. Gruppe 3 kan innvilges på et avgrenset område med 20 års aldersgrense. Her er det ingen adgang for personer under 20 år, heller ikke med verge/ansvarlig voksen.

Før festivalen

Politiet innkaller til møtebefaring i god tid før festivalen/arrangementet.

Deltagere: politi, kommune, MIB, Miljørettet Helsevern, SLT, vaktelskap og arrangør.

Politiet gir arrangementstillatelse i etterkant av gjennomført møtebefaring.

Innvilgelse/avslag på søknad om skjenkebevilling gis så snart kommunen har mottatt all dokumentasjon som er nødvendig for å kunne behandle søknaden, deriblant arrangementstillatelse fra politiet.

Kort tid før festivalen skal avholdes, kan arrangør bli bedt av politiet om å legge til rette for en befaring på festivalområdet. Det er viktig at så mye som mulig er rigget og klart før denne befaringsen, slik at det er mulig å gjøre eventuelle justeringer der dette kreves. På denne befaringsen kan arrangør, vaktelskap, MIB, kommunen og politiet delta.

Etter festivalen

Etter at festivalen/arrangementet er gjennomført, bør du være forberedt på dette:

- Vaktelskapet leverer en rapport til politiet om arrangementet og eventuelle hendelser.
- Du som arrangør kan bli innkalt til et evalueringsmøte i etterkant, i samarbeid med politi, MIB og vaktelskap.
- Du kan bli bedt om å sende inn oversikt over antall solgte liter alkohol, med kvitteringer fra leverandør til kommunen.

Støy

Det er ikke bare de som er til stede på en festival som blir berørt av det som skjer inne på festivalområdet. Hensynet til omkringliggende områder skal også ivaretas.

Helsedirektoratet, i forståelse med Helse- og omsorgsdepartementet, og i samarbeid med andre fagmyndigheter og -miljøer, har utarbeidet en nasjonal veileder for vurdering av lydnivå når musikkhøytalere brukes. Hensikten er å forebygge helseplager og skader. Veilederen bruker grenseverdier for støy som allerede brukes i tekniske forskrifter.

Arbeidet med å forebygge og redusere helseplager som naboene risikerer ved høye lydnivåer, vil i stor grad være basert på en lokal vurdering av bl.a. hvilke grupper som berøres, lokalisering av arrangementet, deltakere, hyppighet, åpningstider og lydnivåer.

Veilederen skiller mellom 1-6 arrangementer og mer enn 6 arrangementer per år. Dersom stedet har flere enn 6 arrangementer pr. år, må lydnivået dempes for de resterende arrangementene.

Tiltak hos arrangør eller på arrangementsstedet:

- Konsertarrangøren bør ha god kjennskap til arbeidsmiljøloven, i tillegg til kunnskap om lyd og lydnivåer samt virkningen av høy lyd på hørselen.
- Scenen bør plasseres lengst mulig unna bebodde områder (dette avhenger selvsagt av topografien), det samme gjelder utstyr som genererer støy (kompressorer etc.).
- Konsertområdet bør om mulig avgrenses og helst skjermes med materiale som hindrer lydlekkasje ut til naboer.
- Av hensyn til både naboer og publikum, anbefales det størst mulig bruk av delay-systemer i forlengelse av PA-lyden. Delay-systemer vil si høytalere plassert blant publikum hvor lydsignalet er forsinket (delayed) for å passe med lyden fra høytalene ved scenen. PA står for «*public address*», og PA-lyden er fra høytalere som henger på hver side av scenen.
- Løsninger for automatisk volumkontroll i forsterkeranlegget; dette gir muligheten til å styre effekten ned til akseptabelt nivå. Dette er særlig aktuelt for avspilling av lydopptak og der det mangler profesjonell lydkompetanse hos arrangøren. Det kan også være aktuelt med optisk lydnivåvisning på miksepult, med grønt, gult og rødt lys ved ulike lydnivåer.
- Hensiktsmessig hørselvern bør være tilgjengelig for publikum.
- Det kan også vurderes om det er nødvendig å etablere områder på konsertstedet e.l. der det er mulig å trekke seg tilbake, og der lydnivået er lavere.

Leie av kommunal grunn

Kommunen er positiv til arrangementer som innbefatter leie av parker, friluftslivsområder og verneområder. Dersom det ikke er uheldig for vegetasjon og andre faktorer, gis det som hovedregel klarsignal. Det er likevel slik at dette er områder som er forbeholdt allemannsretten, og dette må ivaretas på best mulig måte både før, under og etter et arrangement.

Arrangementsområdet følges tett opp med befaringer og tilrettelegginger med arrangør i forkant av festivaler og/eller konserter.

I friluftsområder og ved badeplasser vil hensyn til allmennhetens tilgang til strender være en del av vurderingen. Sted og tidspunkt på året vil være en del av vurderingen.

Når det gjelder arrangement i verneområder, f.eks. tretopparrangementet som er innom Røedsåsen naturreservat, vurderes søknad i henhold til verneforskrift og naturmangfoldloven.

Innhold i søknad

Moss i Sentrum behandler som vanligvis søknader om leie av kommunal grunn i sentrumskjernen, mens søknad om leie av annen kommunal grunn skal sendes til kommunen. Søknad må sendes i god tid før arrangementet skal avholdes.

Søknaden må inneholde følgende:

- Informasjon om arrangør/kontaktpersoner
- Informasjon om type arrangement
- Tidspunkt/varighet for arrangement
- Oversikt over arrangementer

Retningslinjer og pris for leie av kommunal grunn finner du her:

[Utleie av kommunal grunn - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](https://moss.kommune.no)

Krav til deg som arrangør:

Parker og friluftslivarealer er sårbare områder med busker, trær og gressarealer. For å unngå at disse blir ødelagt under arrangementet, stilles det betingelser.

Avhengig av hva slags arrangement og hvor det blir avholdt, stilles det noe ulike krav i forbindelse med gjennomføringen. Generelle krav er:

- Andre nødvendige tillatelser må være i orden. Dette er arrangør ansvarlig for å skaffe.
- Arrangør må skaffe sperremateriell og bekoste oppsetting av dette.
- Det skal vises stor aktsomhet under tilrigging og under arrangementet.
- Arrangør må sørge for nødvendig toalettkapasitet i forbindelse med arrangementet.
- Arrangør må sørge for tilstrekkelig vakthold.
- Parken må ryddes umiddelbart etter arrangementets slutt. Fristen er kl. 12:00 dagen etter arrangementet.
- Ved manglende opprydding fra arrangørens side, vil oppryddingen bli utført av Moss kommune og fakturert arrangør.
- Ved eventuelle skader som følge av arrangementet, blir arrangør holdt økonomisk ansvarlig.
- Moss kommune har intet økonomisk ansvar hvis et arrangement må avlyses på grunn av at værforhold tilsier at det ikke er tilrådelig å gjennomføre av hensyn til plener m.m.

Ønskes det å etablere faste ordninger gjennom lengre tid, eller som vil innebære fysiske forandringer i parkene, vil dette bli oversendt til politisk behandling.

Hva kan du forvente av oss?

- Vi ønsker hele veien å ha en god skriftlig og muntlig dialog med deg som skal avholde et arrangement.
- Din søknad vil bli behandlet så fort som mulig. Du skal ha svar på alle dine søknader i god tid før festivalen dersom du har overholdt søknadsfristen.
- Du vil få råd og veiledning fra alle etater, slik at uønskede hendelser ikke oppstår.

Kontakter

Moss kommune	tlf.: 69 24 80 00	
Politiet	tlf.: 02800	e-post: post.ost@politiet.no
MIB	tlf.: 69 24 78 50	e-post: mib@brann.movar.no
Miljørettet helsevern	tlf.: 951 50 296	e-post: miljorettet-helsevern@moss.kommune.no
Moss i Sentrum	tlf.: 971 98 770	e-post: post@mossisentrum.no

Kontakt skjema for henvendelser til kommunen:

[Kontakt oss - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](#)

Lenker

Moss kommune – informasjon/søknad om skjenkebevilling:

[Skjenkebevilling - ambulerende/enkeltanledning - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](#)

Moss kommune – retningslinjer og pris for leie av kommunal grunn:

[Utleie av kommunal grunn - Hovedportal \(moss.kommune.no\)](#)

Alkoholloven:

[Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. \(alkoholloven\) - Lovdata](#)

Arbeidsmiljøloven – standard for støy- og desibelgrenser:

[Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. \(arbeidsmiljøloven\) - Lovdata](#)

Veileder om lyd og bruk av musikkanlegg:

[Veileder til arrangører om musikkanlegg og helse \(helsedirektoratet.no\)](#)

Politivedtekter for Moss kommune:

[Forskrift om politivedtekt, Moss kommune, Østfold \(av 28.05.21\) - Lovdata](#)

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:

[Veileder for sikkerhet ved store arrangementer | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](#)

Retningslinjer/søknad om arrangement til politiet:

[Arrangementer – Politiet.no](#)

Retningslinjer/innmelding av arrangement til MIB:

[Skjemaer og retningslinjer - MOVAR IKS](#)

Kurs i Ansvarlig vertskap:

[Ansvarlig alkoholhåndtering - Helsedirektoratet](#)